

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 46381-10-18 מדינת ישראל נ' מחאג'נה (עצור/אסיר בפיקוח)

תיק חיצוני: 417896/2018

בפני כבוד השופט יחיאל ליפשיץ

מדינת ישראל

מאשימה

נגד

מועתסם מחאג'נה (עצור/אסיר בפיקוח)

נאשם

החלטה

כללי

ביום 7.1.20 גזרתי את דינו של הנאשם ל 4.5 שנות מאסר, למאסר על תנאי, וכן קבעתי – וזה העניין העומד במוקד הבקשה הנוכחית – כי ישלם פיצויים בסכום כולל של 150,000 ₪; לאחרונה, כ 3.5 שנים לאחר שנגזר דינו, הגיש הנאשם בקשה כי אתן החלטה ולפיה הוא שילם את הפיצויים בהם חויב במסגרת גזר הדין; ובהמשך לכך אורה למרכז לגביית קנסות לסגור את תיק הגבייה בעניין הפיצויים.

ההליך שהתנהל כנגד הנאשם וגזר הדין שניתן בענייננו

הנאשם, יליד 1994 ותושב אום אל פאחם, הורשע על פי הודייתו בעבירות של הריגה וחבלה במזיד ברכב, בהקשר לאירוע שהתרחש ביום 16.9.18, ובמהלכו דקר למוות את המנוח – מ.מ. ז"ל, בן 33 במותו, שהותיר אחריו אישה, 3 ילדים קטנים ובני משפחה נוספים.

הודיית הנאשם היתה במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים לאחר שמיעת חלק ניכר מהראיות, ונוכח בעיות ראיותיות. הצדדים עתרו לרכיב מאסר בפועל מוסכם של 4 שנים (אליו התווסף בסופו של דבר מאסר על תנאי שהופעל), בעוד שלגבי יתר רכיבי הענישה לא היו הסכמות.

במסגרת גזר הדין נגזרו על הנאשם 4.5 שנות מאסר בפועל; מאסרים על תנאי; ולגבי רכיב הפיצוי, העומד במוקד ענייננו כעת, קבעתי כך:

”אני מחייב את הנאשם בפיצוי לטובת אלמנת המנוח וילדיו בסכום כולל של 150,000 ₪, כאשר מתוך הסכום לעיל 90,000 ₪ יהיו לפקודת אלמנת המנוח; ו 60,000 ₪ יהיו לפקודת שלושת ילדיו

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-46381 מדינת ישראל נ' מחאג'נה(עצור/אסיר בפיקוח)

תיק חיצוני: 417896/2018

1 הקטינים (20,000 ₪ לכל קטין). המאשימה תעביר למזכירות תוך 14 יום מהיום את פרטי האלמנה
2 והילדים. הסכומים לעיל ישולמו עד ליום 1.5.20 רק באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז
3 לגביית קנסות אגרות והוצאות. נאסר על הנאשם ליצור קשר, במישרין או בעקיפין, עם משפחת
4 המנוח בהקשר זה. עוד אני קובע, כי הסכומים לטובת ילדיו הקטינים של המנוח, כמצוין לעיל,
5 יופקדו בתכניות חסכון שייפתחו על שם הקטינים ותוכניות אלה ייסגרו עד הגיעם לגיל 18.
6 אפוטרופוס הקטינים יהיה רשאי לבקש מבית המשפט לענייני משפחה שחרור כספים אלה או
7 חלקם. הכספים ישולמו באמצעות המרכז לגביית קנסות, והמרכז יוודא טרם העברת הכספים
8 מילוי התנאים לעיל." (ההדגשות במקור – י.ל.)
9

הבקשה וטענות הצדדים

10
11 ביום 4.7.23 הגיש הנאשם, באמצעות בא כוחו עו"ד רמי שלבי, את הבקשה שתוארה בקצרה לעיל,
12 ובה עתר ל"צו הצהרתי" ולפיו הוא כבר שילם את הפיצויים; וכן עתר כי אורה למרכז לגביית קנסות
13 לסגור את תיקו בהקשר לתשלום הפיצויים.
14

15 במסגרת הבקשה נטען ש -

16
17 "לשביעות רצון כל הצדדים, וכמקובל וכנהוג במגזר הערבי, ועדה הסולחה ומכובדים רבים נוספים
18 הצליחו לגשר בין הצדדים ולכרות הסכם סולחה מוגמר בין משפחת המבקש לבין משפחת המנוח
19 ז"ל.
20

21 במסגרת הסולחה שולמו מלוא הפיצויים שנפסקו ואף סכום גבוה יותר. סה"כ שולם סכום פיצוי
22 על סך 200,000 ₪.
23

24 סכום הפיצוי על סך 200,000 ₪ הועבר לידי אלמנתו של המנוח ז"ל, גב' (...), באמצעות קרוב
25 משפחתו של המנוח ז"ל, (...)."
26

27 לבקשה צורפו שני תצהירים: הראשון של קרוב משפחתו של המנוח, אשר נחתם על פני הדברים
28 ביום 24.9.22. קרוב המשפחה הצהיר כי ביום 29.10.20 נערכה סולחה בין משפחת המנוח למשפחת
29 הנאשם במסגרתה שילמה משפחת הנאשם לאלמנת המנוח סכום של 200,000 ₪. הוא אף טען
30 שהעביר באופן אישי את סכום הפיצוי לעיל לידי אלמנת המנוח. התצהיר השני היה של אלמנת
31 המנוח, ולפיו היא אכן קיבלה מקרוב המשפחה לעיל את הסכום של 200,000 ש"ח.
32

33 המאשימה-המשיבה התנגדה לבקשה. נטען כי הוראות גזר הדין היו מפורשות, ולפיהן היה על
34 הנאשם היה להעביר את הפיצוי שנפסק לחובתו רק באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 46381-10-18 מדינת ישראל נ' מחאג'נה(עצור/אסיר בפיקוח)

תיק חיצוני: 417896/2018

1 לגביית קנסות. המאשימה הוסיפה והפנתה לכך כי במסגרת גזר הדין נאסר על הנאשם – במישרין
2 או בעקיפין – ליצור קשר עם אלמנת המנוח בכל מה שקשור לפיצויים. זאת ועוד, על פי גזר הדין
3 נפסקו פיצויים לטובת ילדיו של המנוח ונקבע כי אלה יופקדו בתוכניות חיסכון עד הגיעם לגיל 18.
4 משכך, עולה בבירור כי הנאשם פעל בניגוד לגזר הדין ועשה דין לעצמו, בהנחה ובכלל שילם את
5 הסכום של 200,000 ₪. בהקשר האחרון לעיל צוין כי עולה ספק באם הנטען בבקשה בנוגע לתשלום
6 הסכום של 200,000 ₪ הוא נכון, שהרי אין הוכחה של ממש לביצוע התשלום מלבד התצהירים. ועוד
7 בהקשר זה, נטען שעולה חשש להפעלת לחצים פסולים על אלמנת המנוח בהקשר לתצהיר עליו
8 חתמה לכאורה.

9
10 הנאשם, באמצעות בא כוחו, הגיב לאמור לעיל וטען שלא היה מקום להעלות כנגדו טענות בדבר
11 הפעלת לחצים על אלמנת המנוח; וכן נטען שלא היתה לו כל כוונה "לעקוף" את ההוראות שנקבעו
12 בגזר הדין או לעשות דין לעצמו. הנאשם חזר וטען כי שילם את הסכום של 200,000 ₪, וכי יש לברך
13 את הליך הסולחה שנערך בין המשפחות. באשר לטענת המאשימה כי התצהירים אינם משקפים את
14 המציאות, עתר הנאשם לקבוע דיון אליו יוזמנו המצהירים וכן גורמים נוספים שיוכלו לאמת את
15 הליך הסולחה ואת העברת הכספים.

דיון והחלטה

16
17 לאחר ששקלתי ובחנתי את טענות הצדדים, הגעתי למסקנה שיש לדחות את הבקשה.

18
19 ראשית יש להתייחס לשאלה האם יש לבית המשפט סמכות לדון בבקשה, זמן כה רב לאחר גזר
20 הדין. בעבר התייחסתי לסוגיה זו (ר' החלטתי מיום 6.9.17 בתפ"ח (מחוזי חיפה) 355-09-13 מדינת
21 ישראל נ' בכר'), שם הפניתי להוראות חוק המתירות לבית משפט לשנות גזר דין שנתן. ככלל ולמעט
22 הנושאים הקבועים בחוק, בית המשפט שגזר את הדין אינו יכול לשנותו לאחר שזה ניתן. לשלמות
23 התמונה אפנה להחלטת בית המשפט העליון מיום 12.8.19 בע"פ 4466/12 פלוני נ' מדינת ישראל.
24 באותו עניין נדון המערער למאסר ממושך בגין עבירות מין שביצע בבתו, ובנוסף הוא חויב בתשלום
25 פיצויים לטובתה. מספר שנים לאחר שהערער על חומרת העונש נדחה בבית המשפט העליון, שלחה
26 קורבן העבירה יד בנפשה. בעקבות כך ובטרם שילם המערער את הפיצויים, הוא הגיש בקשה לבית
27 המשפט העליון לפטור אותו מתשלום הפיצוי בטענה שהמתלוננת, כאמור, כבר אינה בין החיים.
28 בית המשפט העליון דחה את הבקשה מטעמי מוסר וצדק, בהפנותו לכלל של "הרצחת וגם ירשת?".
29 נקבע כי במקום תשלום הפיצויים לקורבן העבירה, המערער ישלם את הפיצויים לשניים מאחיה.
30 מדובר אפוא לא בהחלטה המשנה את פסק הדין, אלא בכזו המקיימת אותו בהתאם לנסיבות
31 החדשות. גם בענייננו יכול הנאשם לכאורה לטעון כי הוא אינו מבקש לשנות את רכיב הפיצויים
32

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 18-10-46381 מדינת ישראל נ' מחאג'נה(עצור/אסיר בפיקוח)

תיק חיצוני: 417896/2018

שבגזר הדין, שהרי לשיטתו הוא כבר קיים את גזר הדין. כך או כך, לא שיקולי סמכות עומדים בבסיס החלטתי לדחות את הבקשה, אלא טעמים אחרים אותם אפרט להלן.

הטעם העיקרי לדחיית הבקשה הוא כי הנאשם, לטעמי, כלל לא קיים את גזר הדין בהקשר לתשלום הפיצויים. גזר דיני היה מפורש ובלתי משתמע לשתי פנים. על פי גזר הדין הנאשם חויב בתשלום הפיצויים רק (ההדגשה היתה כבר בגזר הדין) באמצעות המרכז לגביית קנסות, או מזכירות בית המשפט. נוסח זה לא נולד "כך סתם", אלא הוא תולדה של בקשות דומות (בתיקים אחרים), וטענות ל"הסדרים" כאלו ואחרים בין נאשמים לבין קורבנותיהם.

במילים אחרות, הנאשם חויב בתשלום פיצויים רק באמצעות המזכירות או המרכז לגביית קנסות, ולא עשה כן. משכך, טענתו הבסיסית של הנאשם כי הוא כבר מילא את גזר הדין מוקשית בבסיסה.

בהמשך לאמור לעיל, גם אם אניח - ולו לצורך דיון זה - כי הנאשם שילם סכום של 200,000 ₪ לאלמנת המנוח, מדובר בתשלום שאינו קשור לפיצויים שנפסקו במסגרת גזר הדין. גזר הדין ניתן ביום 7.1.20 והסכם הסולחה נחתם על פי הנתען ביום 29.10.20. לכן, הנאשם וחותמי ההסכם ידעו כי על הנאשם לשלם את הסכום של 150,000 ₪ באופן שתואר לעיל, ובדרך זו בלבד.

זאת ועוד, סכום כולל של 350,000 (ה 150,000 ₪ שנפסקו במסגרת גזר הדין והסכום הנתען של 200,000 ₪) אינו סכום גבוה ביחס לנזקים להם גרם הנאשם, ולכן יש היגיון שבמסגרת הסדר הסולחה סוכם שמעבר לפיצויים שנפסקו בגזר הדין, ישולם סכום נוסף.

לא זו אף זו, מתצהיר האלמנה לא עולה באופן מפורש כי היא ויתרה על הפיצויים שנפסקו לה במסגרת גזר הדין. ויודגש, שגם אם היא היתה מציינת טענה זו באופן מפורש, לא היה בכך לסייע לנאשם.

כמו כן לא בכדי ציינתי במסגרת ההוראות שנתתי בגזר הדין בהקשר לתשלום הפיצויים, כי לא רק שאלה ישולמו רק באמצעות המזכירות או המרכז לגביית קנסות, אלא שחל איסור על הנאשם או מי מטעמו לפנות אל קורבן העבירה במישרין או בעקיפין בנוגע לתשלום הפיצוי. ה"יחסים" בין הפוגע לקורבן העבירה הם על פי רוב לא שוויוניים, ומתן אפשרות הפנייה מצד הפוגע או מי מטעמו לקורבן העבירה בנוגע לפיצויים אותם פסק בית המשפט, הם "פתח לצרות", לניצול, ולהעלאת הצעות "שקשה לסרב להן".

צודקת המאשימה בטיעון נוסף שהעלתה, והוא שבמסגרת גזר הדין קבעתי כי מתוך הסכום של 150,000 ₪ ישולמו 60,000 ₪ ל 3 ילדיו של המנוח, 20,000 ₪ לכל ילד. עוד קבעתי – ואין מדובר

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 46381-10-18 מדינת ישראל נ' מחאג'נה(עצור/אסיר בפיקוח)

תיק חיצוני: 417896/2018

1 ב"המלצה" אלא בחלק מהוראות גזר הדין - כי סכום זה יופקד בתוכנית חסכון עד הגיע כל ילד לגיל
2 18. משכך, אף אם אניח כי הנאשם אכן העביר לאלמנת המנוח סכום של 200,000 ₪, הרכיב הנוגע
3 לקטינים לא מולא; וגם נתון זה תומך בעמדתי שאין קשר בין הפיצויים שנפסקו במסגרת גזר הדין
4 לסכום של 200,000 ₪ לגביו נטען שהוא שולם לאלמנת המנוח.

5
6 בקשת הנאשם כי אזמן לעדות את כל העדים הרלוונטיים לשיטתו להוכחת טענותיו, נדחית על ידי
7 מכל וכל. הנאשם לא פעל על פי הוראות גזר הדין, וכעת עותר לפתיחת "משפט זוטא" שיכלול הבאת
8 עדים וראיות. מהטעמים שפורטו לעיל אין לכך כל הצדקה.

9
10 **סוף דבר, הבקשה נדחית.**

11
12 **המזכירות** תשלח ההחלטה לצדדים וכן למרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות.

13
14
15 ניתנה היום, י"ב אלול תשפ"ג, 29 אוגוסט 2023, בהעדר הצדדים.

16
17
18
יחיאל ליפשיץ, שופט